

Bibliaóra – 2025.január 14.

Előfóhász: „Aki elnyomja a nincstelent, gyalázza Alkotóját, aki pedig könyörül a szegényen, az dicsőíti (Péld 14,31)?” Ámen.

Ének: 78. zsoltár: „Hallgass én népem törvényemre...”

Előima: Urunk, Istenünk, mindig meggátolunk Téged abban, hogy felénk fordulj és lelki ajándékaiddal elhalmozd a mi életünket. Nálad azonban nincs lehetetlen, hiszen magad világosságként értelmezted, drága Jézus. Találkozási pontot készítettél el minden testvérnek, és arra hívsz, hogy a közösségért felelősséget vállaljunk. Add, hogy ma levessük az ítékezés palástját és magunkra öltjük köpenyed, amin a katonák osztozkodtak. Mindent nekünk ajándékoztál. Semmit sem tartottál vissza, mindenben hasonlónak lettél hozzánk, kivéve a bűnt. Segíts most, mert olyan tökéletesnek látjuk keresztyén életünket. Vessük le az álarcot, legyünk őszinték Veled és egymással, hiszen a bölcsesség ott kezdődik, hogy Téged félünk és szeretetedben megismerjük az élet Urát, aki kegyelemmel teljes. Adj nekünk konkrét feladatokat a gyülekezetben, adj mellénk szolgatársakat, akiket nem elviselünk, hanem velük együtt szolgálunk a Te dicsőségedre. Légy jelen, ápdold szívünket, melegítsd fel bensőnket és Lelkeddel, légy itt jelen, hiszen azért jöttünk, hogy szólíts meg és hívj el, mint ajándékozó Úr, hogy készek legyünk serényen Veled járni. Jézusért, hallgass meg bennünket. Ámen.

Ószövetségi alapige: Mózes V. könyve 10. fejezet: *„Abban az időben ezt mondta nekem az Úr: Faragj két kőtáblát, az előbbiekhez hasonlókat, és jöjj fel hozzám a hegyre! Készíts egy faládát is! Én pedig majd felírom a táblákra azokat az ígéket, amelyek az előbbi táblákon voltak, amelyeket összetörtél, és tedd bele azokat a ládába! Készítettem tehát egy ládát akáciafából, és faragtam két kőtáblát, az előbbiekhez hasonlókat, azután fölmentem a hegyre, kezemben a két kőtáblával. Ő pedig felírta a táblákra ugyanazt, amit először: a tíz ígét, amelyet el is mondott nektek az Úr a hegyen a tűz közepéből, amikor ott volt a gyülekezet. És átadta nekem azokat az Úr. Én megfordultam, és lejöttem a hegyről, a táblákat pedig beletettem a ládába, amelyet készítettem. Ott is vannak, ahogyan megparancsolta nekem az Úr. Izráel fiai azután elindultak a Bené-Jaakán forrásaitól Mózsér felé. Ott halt meg Áron, és ott temették el. Helyette a fia, Eleázár lett a pap. Onnan Gudgódba indultak, Gudgódból pedig Jotbátába, a folyóvizek földjére. Abban az időben választotta külön az Úr Lévi törzsét, hogy hordozzák az Úr szövetségládáját, hogy az Úr színe előtt álljanak az ő szolgálatára, és hogy áldást mondjanak az ő nevével. Így van ez ma is. Ezért nem kapott Lévi birtokrészt és örökséget a testvéreivel együtt. Az Úr az ő öröksége, ahogyan megígérte neki Istened, az Úr. Én ott álltam a hegyen, mint az előző*

alkalommal, negyven nap és negyven éjjel. Ezúttal is meghallgatott engem az Úr, és nem akart már elpusztítani téged. Majd ezt mondta nekem az Úr: Menj, és indulj útnak a nép élén, hogy bemehessenek és birtokba vehessék azt a földet, amelyről megesküdtem atyáiknak, hogy nekik adom. Most pedig, Izráel, mit kíván tőled Istened, az Úr? Csak azt, hogy Istenedet, az Urat féld, járj mindenben az ő útjain, szeresd őt, és szolgálj az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, s hogy tartsd meg az Úr parancsolatait és rendelkezéseit, amelyeket ma parancsolok neked a te javadra! Íme, az Úré, a te Istenedé az ég és az egeknek egei, a föld és minden, ami rajta van. Mégis csak a te atyáidat kedvelte meg az Úr, őket szerette, és az ő utódaikat, titeket választott ki valamennyi nép közül. Így van ez ma is. Metéljétek azért körül a szíveteket, és ne legyetek többé keménynyakúak! Mert Istenedet, az Úr istenek Istene és urának Ura. Ő a nagy, erős és félelmetes Isten, aki nem személyválogató, és akit nem lehet megvesztegetni, aki igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek, szereti a jövevényt, kenyeret és ruhát ad neki. Szeressétek hát a jövevényt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban! Az Urat, a te Istenedet féld, őt tiszteld, hozzá ragaszkodj, és az ő nevére esküdj! Őt dicsérje éneked, mert ő a te Istened, aki azokat a nagy és félelmetes dolgokat tette veled, amelyeket saját szemekkel láttál. Atyáid hetvenen voltak, amikor Egyiptomba mentek, most pedig úgy megszáporított téged Istened, az Úr, mint égen a csillag.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

1-5. vers: Izráel népe kell, hogy emlékezzen arra, hogy a két kőtábla Isten tíz ígéjének a megírt valósága. Ez a két kőtábla nem múzeumba való darab, két kiállítási tárgy csupán. Az Ige szerint ezt a tíz ígét maga az Úr írta. „Isten ujjai” vésték kőbe az élet szavát. Isten ujjai újból és újból kiűzik az ördögöt Izráel közösségéből: „*Ha viszont én Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, akkor bizony elérkezett hozzátok az Isten országa (Lk 11,20).*” Mózes az első kőtáblát összetörte, de az Úr másodszor is arra kérte Mózeset, hogy faragjon ki két másik kőtáblát. Másikat. Ebben benne van az, hogy a nép vétkezett, megszegte a tíz ige utasításait, de mindig van újrakezdés Istennél. Az Úr szeretetének természete a megbocsátás, amely képes megmásíthatatlan döntései révén újból megadni a lehetőséget a közös életre. „Az előbbiekhöz hasonlókat” pedig arra utal, hogy a Változhatatlan népével akar maradni és előző döntését vele kapcsolatban nem vonta vissza, hanem a szeretet kötelékével vonja őket még mindig magához. (ld. Hós 13,4) A szövetség ládája pedig nemcsak láda, amely magába zárja, elzárja a külvilágtól a két kőtáblát, hanem a vándorló nép oldaláról nézve ez volt a láthatatlan Úr trónja is. Ha valaki, aki nem végzett szolgálatot körülötte, megérintette, azonnal meghalt. (ld. IISám 6,3-8) Sőt, még annak is meg kellett halnia, aki beletekintett. (ld. ISám 6,19) Egészen Dávid király uralkodásáig a

szövetség ládáját Izráel még a harcokba is magával vitte. (ld. ISám 4,3) Mit látunk? Újból Isten kezdeményező hűségének a jelei nyilvánvalóak.

6-7. vers: Áron halála arra emlékeztet, hogy kétségkívül vétkezett. Az első két parancsolat magyarázatánál tartunk, amelyek ezzel a két felszólítással vannak összekapcsolva: „Ne legyen más istened rajtam kívül!” Áron pedig az aranyborjút formálta meg a nép kérésére (ld. IIMóz 32) Áron hűtlen volt. A képmás tisztelete azt jelentette, hogy megvetette Isten szeretetét, és magára vonta a féltőn szerető Isten haragját. Áron meghalt a pusztában Mószer felé vezető úton, de helyette a fia Eleázár lett a pap. Isten nagylelkű szeretete megkegyelmezett Áronnak és helyette fia vette át a papi tisztséget. Milyen hatalmas az Úr, pedig a törvényben az áll, hogy Ő megbünteti az atyák vétkét a fiakban harmad és negyedézig (VMóz 5,7-10), de az Úr megbocsátott.

8-9. vers: A Lévi törzse is az Úr bőkezűségéről és nagylelkűségéről tanúskodik. A szentélyben való szolgálat áldásait ők végezték. Pedig Jákób áldása, amely a Lévi törzsére vonatkozik, egyáltalán nem tükrözi ennek a mennyei megbízatásnak az előzményeit: *„Simeon és Lévi testvérek, fegyvereik erőszak eszközei. Társaságukba ne menj, lelkem, gyülekezetükkel ne egyesülj, dicsőségem! Mert embert öltek haragjukban, kedvtelésükben bikát bénítottak. Átkozott haragjuk, mert vad, és dühük, mert hajthatatlan. Szétosztom őket Jákóbban, elszélesztem Izráelben.”* Nincs szó itt istentiszteleti rend végzéséről, de megjegyzendő, hogy a vallási fanatizmus azonban kiolvasható ezekből a versekből. A Sikemi harcokból ez teljesen kivehető (ld. IMóz 34), de ezzel a vallási buzgósággal harcoltak a nép tisztaságáért a többistenhitű világban. (ld. IIMóz 32,26-28; IVMóz 25,7). Sőt, az Isten szolgálatában álló nép egyáltalán nem lehet összeköttetésbe hozni a földdel, mert az Ő örökségük nem földi, hanem mennyei. Ez a törzs teljesen Isten hűségére és ajándékozó szeretetére szorul rá, akinek hatalmában van Izráel áldozatkészségét korrigálni. A Léviták az Urat szolgálták. Vitték a szövetségládáját a pusztában, tanúskodtak Isten jelenlétéről, Igéjéről. Végezték a pásztori és közbenjárói szolgálatot: *„Mert a pap ajkai őrzik az Isten ismeretét, és tanítást várnak szájából, hiszen a Seregek Urának követe ő (Mal 2,7)!”* Az ő szolgálatuk arra irányult, ami igazán fontos és így maga az Úr az örökségük. Nagylelkűen bánik velük az Úr, úgy mint a többi törzssel is. Első helyen az Úrnak végzett szolgálat állt.

12-22. versek: A második törvény üzenete világos és hangsúlyos: Szeretni és félni az Urat. Ebben köti Isten népét a kiválasztás. Igaz, hogy az Úr a világ teremtője, de népén folyamatosan jóakarattal csüng, más kapocs köti őket össze, kapcsolatot ápol velük, szereti Izráelt. Ezért szeretetet is követel. Ezek mellett megköveteli a szív körülmetélését is (Jer 4,4). Az az ember, aki nem volt körülmetélve, nem

vehetett részt a szertartásokon. Az Úr a szívbe tekint (ld. ISám 16,7) Ő pártatlan bíró, akit nem lehet lefizetni. Totális követelményei vannak a féltőn szerető Istennek. Legnagyobb a szeretet. (IKor 13,13) Ő osztatlan szeretetével érkezik. Teljes szeretettel cselekszik. Nem olyan úr, aki csak kegyeltjeinek oszt, aki kasztokban gondolkodik, aki csak bizonyos réteget vall kedvezményezettjeinek. Sőt, árvák, özvegyek atyja. Az Úr ugyanis nemcsak szavakkal szeret. A „nagy, erős és félelmetes Isten nem haboz a gyengék segítségére sietni, nemcsak a sokat szerette, hanem csonka-bonkákat, a vakokat, az elhagyott családokat, megrövidített embereket. Özvegy, árva (ld. Zsolt 68), sőt még az idegen is részt kapott abból, amiből Izráel. Akikről megfélemeznek, Ő nem feledkezik meg. Akik lenézettek mások szemében, azok számára becsesek.

Éppen ezért ez a szeretet elköteleződésre is hív. Elsődleges az életedben Isten szeretete legyen. Vagyis, tiszteletteljes imádat övezze körül őt, életmódban is megnyilvánuljon szeretete, valós engedelmisség legyen a szívben és tevékenyen szolgáljuk Őt és odaadásunk ne letudás, hanem szívből fakadó és másokat Isten evangéliumának megnyerő voltára mutasson. Ez a szeretet Isten iránt. De Isten részéről nemcsak ez. Az a szeretet, amellyel Ő szeret. Az a harc a végsőig és halál ellen irányult. (ld. IKor 15) Jézus igazán tisztelte az Atyát, hiszen „nem azt kérte, ami Őt megmenti, hanem azt, ami a kereszten tartja” (Jel 1,6-8), Ő „engedelmes volt a keresztfának haláláig” (Fil 2), Ő életmódjában is inkább Istennek engedelmeskedett, mintsem embereknek, Ő szolgált, bejárta a vidéket, vitte a hírt és nem válogatott sem az eszközökben, sem az emberekben, mert mindenki Őt kereste, szolgált, bárhol járt csodákat tett (Mk 1,32-38), hatalommal beszélt Isten országáról, még a szél, a tenger is neki engedelmeskedett (ld. Mt 8,27), ha szólt, megdobbant a szív és a száj. Legfontosabb a szeretet. Sőt, a szeretet minden bűnt elfedez. (ld. IPt 4,8)

Közének: 459. dicséret 2. verse: „Megtörve és üresen...”

Újszövetségi alapige: Lukács evangéliuma 5. rész 17-26. versei: *„Amikor az egyik napon tanított, és körülötte ültek a farizeusok és törvénytudók, akik Galilea és Júdea különböző falvaiból, továbbá Jeruzsálemből jöttek, az Úr ereje gyógyításra indította őt. És íme, férfiak ágyon hoztak egy béna embert, és igyekeztek bevinni és letenni eléje. Mivel a sokaság miatt nem találták módját, hogyan vigyék be, felmentek a háztetőre, és a cseréptetőn át eresztették le ágyastól Jézus elé a közepre. Ő pedig látva hitüket, így szólt: Ember, megbocsáttattak a te bűneid. Erre az írástudók és a farizeusok tanakodni kezdtek: Kicsoda ez, hogy így káromolja az Istent? Ki bocsáthat meg bűnöket az egy Istenen kívül? Jézus pedig ismerve gondolataikat, megkérdezte tőlük: Miről tanakodtok szívetekben? Melyik a könnyebb? Azt mondani, hogy megbocsáttattak a te bűneid, vagy azt mondani, kelj fel, és járj? Azért pedig,*

hogy megtudjátok: van hatalma az Emberfiának bűnöket megbocsátani a földön – így szólt a bénához: Neked mondom, kelj fel, vedd az ágyadat, és menj haza! Az pedig szemük láttára azonnal felkelt, fogta az ágyát, amelyen feküdt, és Istent dicsőítve hazament. Ámulat fogta el mindnyájukat, és dicsőítették az Istent, megteltek félelemmel, és ezt mondták: Csodálatos dolgokat láttunk ma!"

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Lukács először szól farizeusokról és írástudókról Jézus körül. Kik voltak ezek? A farizeusok Jézus korában mintegy hatezren voltak, közösséget alkotva kötelezték magukat a törvény rendelkezéseinek, különösen a kultuszi tisztaságra és a tizedre vonatkozó előírásoknak pontos megtartására. Elkülönültek a törvényt kevésbé ismerő szegény néptől és a római hatóságokkal együttműködő jómódú vezető rétegektől. Elhatárolták magukat a harcias és szabadságukért küzdő csoportoktól is. Ezekről eltérően helytelenítették az erőszakos ellenállást, és azt tartották, hogy böjtöléssel, imádkozással, a bűnök levezeklésével kell kiérdemelni Izráel szabadulását. Az írástudók külön rendet alkottak, mint a törvény szakértő magyarázói. Egy részük farizeusi, más részük papi körökből származott. A tekintélyesebbeket már Jézus korában rabbinak nevezték, iskoláik és tanítványaik voltak. Lukács nem említi, hogy ebben az esetben Jézus megfigyelésére jelentek-e meg Jeruzsálemből és a vidéki falvakból, de mindjárt az első találkozásnál érzékelhető az ellentét közöttük.

A farizeusok és írástudók ellenmondására az ad alkalmat, hogy Jézus éppen előttük jelenti ki a gyógyítással kapcsolatban a bűnbocsánatot. Ők ugyanis szoros összefüggést láttak az egyes emberek bűne és betegsége, mint Isten büntetése között. Ezt általános szabálynak tekintették, és legfeljebb arról vitatkoztak, hogy van-e kivétel ez alól. A közös meggyőződést egy rabbi tömören így fogalmazta meg: „A beteg nem kel fel betegségéből, amíg meg nem bocsáttattak bűnei.” Így gondolkodhattak azok is, akiket Jézus meggyógyított. A gyógyulásból arra kellett következtetniük, hogy Isten kegyelme feljűk fordult, anélkül, hogy Jézus ezt kimondta volna. A bűnult esetében azonban ezt külön kijelenti. Erre nemcsak a farizeusok és írástudók jelenléte adott alkalmat, hanem az is, hogy a beteg társainak buzgalmából láthatóvá vált az a hitűk, az a feltétlen bizalmuk, hogy Jézus tud és akar segíteni. Jézus a beteget egybefoglalja a vivőkkel, és megmondja nekik, hogy nemcsak emberi segítséget ad, hanem bűnbocsánatot is.

Amikor Jézus kijelenti: „Megbocsáttattak bűneid!", akkor ez a szenvedő szerkezet azt jelentette a kortársak számára, hogy Isten bocsátotta meg bűneit, mégpedig most ezzel a kijelentéssel. Az írástudók és farizeusok, mint szakértők azonnal megállapították, hogy ez istenkáromlás. A zsidóság is tudott bűnbocsánatról, de ez szerintűk egészen Isten hatáskörébe tartozott. Izráel egésze a törvény szabta módon a nagy engesztelő ünnepen kapott bűnbocsánatot évenként a templomban bemutatott áldozattal. Egyénileg pedig a törvény betöltésével, különösen

jótekonysággal, áldozattal és fogadalmak teljesítésével érdemelhették meg a bűnbocsánatot. Jézus most mindezek félretételével jelenti ki a bűnök bocsánatát. Ezzel nemcsak félreteszi a törvényt, hanem Isten jogaiba is beleavatkozik. A jelenlevők szerint ez istenkáromlás. Jézus korábban istenkáromlónak tekintettek mindenkit, aki belevatkozott Isten dolgába. Jézus is ezt tette, és ezért megfelelő bizonyítás után a törvény szerint megkövezés járt. Ismét az a helyzet, mint Názáretben, Jézus nyilvánosság elé lépésekor.

Jézus az írástudók és farizeusok beavatkozását megelőzi azzal, hogy saját gondolatmeneteiket használja fel önmaga igazolására. Az ő meggyőződésük az, hogy Isten a bűnös embernek nem adja a gyógyítás erejét (Jn 9,31). Ennek figyelembevételével az írástudók éleselméjűségéhez szabva, finoman fogalmazza meg Jézus a kérdést, hogy mit könnyebb kimondani: a bűnbocsánatot vagy a gyógyítást. Mit lehet erre felelni? Természetesen könnyebb az elsőt kimondani, és ezzel súlyos bűnt elkövetni. Jézus ezt meg is tette. Ha azonban megtörtént a gyógyulás is, akkor a bűnbocsánat kijelentése sem lehet az ő esetében istenkáromlás, hiszen az olyan főbenjáró bűnösöknek, mint az istenkáromló, nem ad Isten gyógyító erőt. Így éleződik ki az a kérdés, hogy sikerül-e Jézusnak ezek után is a gyógyítás.

Jézus szavára a beteg talpraáll, sőt visszanyeri teljes erejét: maga viszi ágyát. Ebből a farizeusoknak és írástudóknak saját feltételeik alapján logikusan azt a következtetést kellett volna levonniuk, hogy Jézusnak van hatalma bűnöket megbocsátani. Még nem is tesznek lépéseket Jézus ellen, hanem magukon kívül voltak, ahogyan Lukács mondja. Dicsérték is Istent, félelem is szállta meg őket, mert amit láttak és hallottak, az csodálatos, különös és a megszokottól teljesen eltérő volt. Dönteni még nem tudtak, de világossá vált, hogy Jézus és a zsidóság vezetői között az ellentét, a bűnbocsánat kérdésén robban ki. Jézus azért jött, hogy ezt a feltétel nélküli bűnbocsánatot adja. Lukács kiemeli a bűnbocsánat evangéliumának páratlan jelentőségét. Egymás mellé kerül a bűnbocsánat evangéliuma és a szeretet szolgálata. Jézus mindkettőt elvégzi, és a maga részéről nem felel arra a kérdésre, hogy melyik nagyobb és nehezebb. Nyilván a bűnbocsánat. Mégis elvégzi a szeretet szolgálatát is, mert Úr mindenek felett.

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon az elhangzottakért...

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Jézus így válaszolt neki: Ha tökéletes akarsz lenni, menj el, add el vagyonodat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem (Mt 19,21)!” Ámen.

Ének: 291. dicséret 1-5. versei: „Ó, mi kegyelmes Krisztusunk,...”